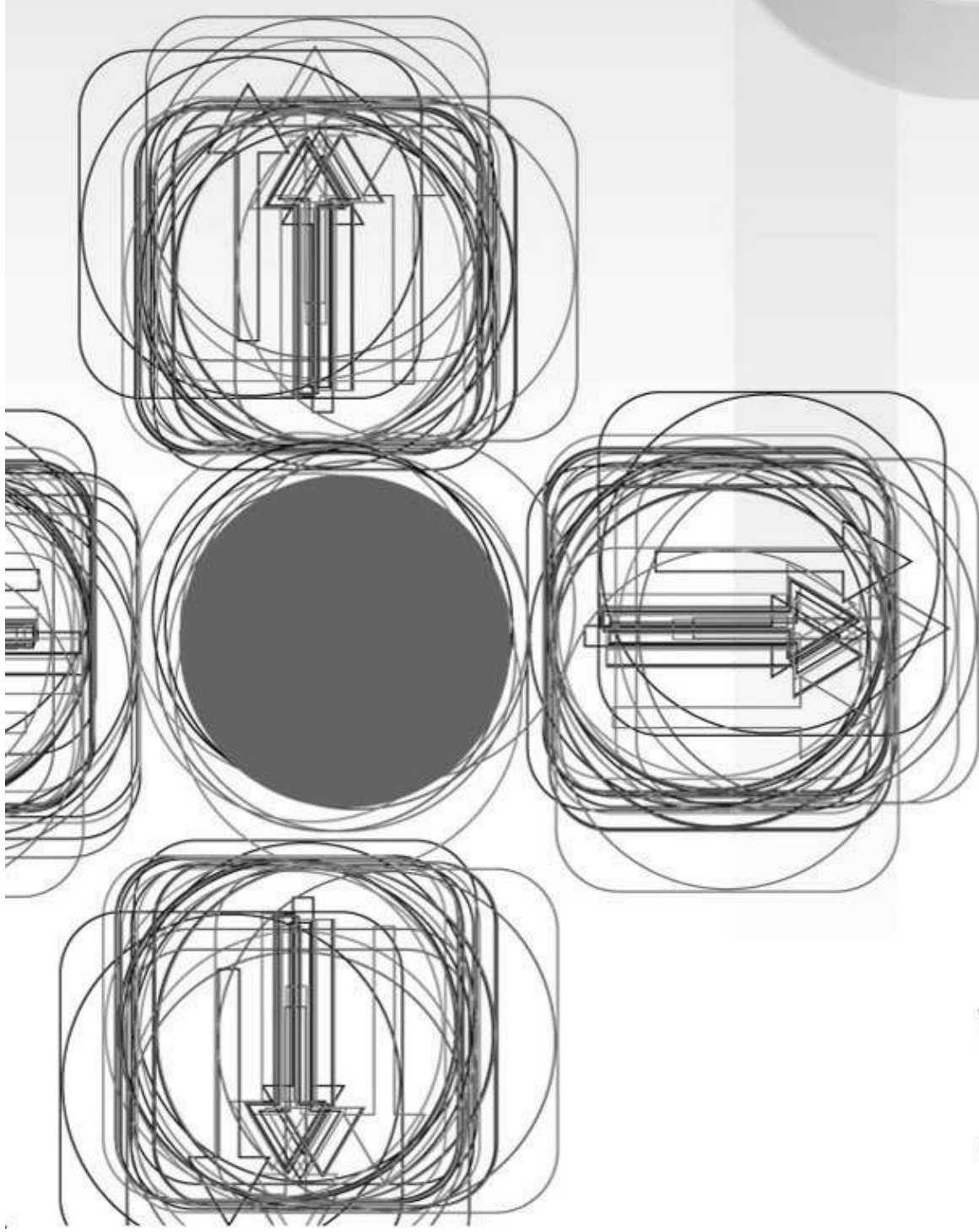

COMPASS

Ένα Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης
στα Ανθρώπινα Δικαιώματα
για νέους/νέες

- δηλώνει την ένταση της συμφωνίας ή διαφωνίας –όσο πιο μακριά, τόσο πιο έντονη συμφωνία ή διαφωνία. Οι τοίχοι του δωματίου είναι το όριο! Αν κάποιος σταθεί πάνω στη γραμμή σημαίνει ότι δεν έχει άποψη.
- 4. Διαβάστε την πρώτη πρόταση.
- 5. Πείτε στα άτομα της ομάδας να σταθούν στο σημείο που εκφράζει την άποψή τους.
- 6. Ζητήστε τους να εξηγήσουν γιατί στάθηκαν εκεί που στάθηκαν.
- 7. Αφήστε να μιλήσει όποιος/α το επιθυμεί. Έπειτα ρωτήστε αν κάποιος/α θέλει να αλλάξει θέση.
- 8. Όταν όλοι όσοι θέλησαν να αλλάξουν θέση έχουν μετακινηθεί πλήρως, ζητήστε τους να εξηγήσουν τους λόγους της μετακίνησης.
- 9. Συνεχίστε με μια άλλη ερώτηση.

· Μέθοδοι και τεχνικές για την ανάπτυξη δεξιοτήτων στη συλλογική λήψη αποφάσεων

· Η συλλογική λήψη αποφάσεων μέσω συναίνεσης είναι μια μακρόχρονη διαδικασία και απαιτεί καλές επικοινωνιακές δεξιότητες, ευαισθησία στις ανάγκες των άλλων, φαντασία, εμπιστοσύνη και υπομονή. Μόνο τότε είναι δυνατό να διερευνηθούν τα ζητήματα με ειλικρίνεια, να εκφραστούν οι απόψεις χωρίς τον φόβο του αποκλεισμού ή του χλευασμού και να υπάρξει το αίσθημα της ελεύθερης αλλαγής των απόψεων ως απόρροια ορθολογικής επιχειρηματολογίας.

· Το αντικείμενο της επιδίωξης της συναίνεσης είναι να κάνει συνειδητό το φάσμα των απόψεων στην ομάδα και να λάβει υπόψη αυτές τις απόψεις με περίσκεψη, έτσι ώστε οι αποφάσεις να βασίζονται σε αμοιβαίως συμφωνημένα ενδιαφέροντα. Η λήψη αποφάσεων στη βάση της συναίνεσης είναι δύσκολο να διευκολυνθεί.

· Οι διαδικασίες της λήψης αποφάσεων μπορούν να έχουν τις ακόλουθες εκβάσεις:

- Η μια πλευρά πείθει την άλλη. Αυτό νομίζει ο περισσότερος κόσμος ότι κάνει, όταν παίρνει την πλειοψηφία, αλλά μπορεί να μην έχει ληφθεί σοβαρά υπόψη μια σημαντική άποψη. Όταν η συναίνεση επιτυγχάνεται μέσω του δικαιώματος της πειθούς, σημαίνει ότι σχεδόν όλοι στην ομάδα συμφωνούν ότι τα επιχειρήματα υπέρ της μιας άποψης είναι ακαταμάχητα και είναι αδύνατο να τα αγνοήσει κανείς και ότι εγκαταλείπουν τις παλιές τους απόψεις και υποστηρίζουν την άποψη αυτή.
- Η μια πλευρά τα παρατάει. Μερικές φορές νομίζουμε ότι δεν έχει νόημα να σπαταλάμε ενέργεια και εγκαταλείπουμε τη θέση μας. Η άποψη των διαφωνούντων είναι θεμελιώδης για μια δημιουργική διαδικασία λήψης αποφάσεων, καθώς ακόμα και ένα μεμονωμένο άτομο είναι δυνατό να κατέχει σημαντικές πληροφορίες αποφασιστικής σημασίας. Θα πρέπει να είναι εύκολη η αλλαγή άποψης υπό το φως νέων πληροφοριών. Όταν εργαζόμαστε στη βάση της συναίνεσης, θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα διερεύνησης μιας σειράς θέσεων και δεν θα πρέπει να υπάρχει το συναίσθημα ότι κάποιος εγκαταλείπει την παράταξή του, όταν αλλάζει γνώμη.
- Και οι δυο πλευρές βρίσκουν μια νέα εναλλακτική. Η διαφωνία μερικές φορές μπορεί να ξεπεραστεί, όταν ολοκληρωθεί η υπεράσπιση των επιμέρους θέσεων και αρχίσει μια διαδικασία ανεύρεσης μιας διαφορετικής λύσης που να ικανοποιεί και τις δυο πλευρές. Συχνά, καμιά από τις δυο ομάδες δεν χρειάζεται να εγκαταλείψει τίποτα και οι δυο ομάδες φεύγουν με το αίσθημα ότι «νίκησαν».
- Η ομάδα επαναπροσδιορίζει το ζήτημα. Μια ειλικρινής προσπάθεια για συναίνεση οδηγεί συχνά στη συνειδητοποίηση ότι η σύγκρουση προκαλείται από σημασιολογικές δυσκολίες ή από παρεξηγήσεις της θέσης της άλλης ομάδας. Μερικές φορές και οι δυο ομάδες συνειδητοποιούν ότι έχουν υπερεκτιμήσει τις θέσεις τους και επιδιώκοντας τη συναίνεση τροποποιούν τις θέσεις τους και βρίσκουν ένα τρόπο να αντιμετωπίσουν το ζήτημα, τέτοιο που να είναι υποστηρίξιμος και από τις δυο πλευρές.
- Και οι δυο ομάδες υποχωρούν λιγάκι. Μερικές φορές, όταν η έμφαση πέφτει στα κοινά σημεία, οι ομάδες μπορούν να προχωρήσουν σε μια συμφωνία που να

ικανοποιεί τις ανάγκες και των δυο πλευρών σε μεγάλο βαθμό, και όχι απόλυτα τις ανάγκες της μιας πλευράς εις βάρος των αναγκών της άλλης.

- Και οι δυο ομάδες αποφασίζουν να διακόψουν για λίγο. Μερικές φορές όλοι/ες οι εμπλεκόμενοι/ες αποφασίζουν ότι εφόσον δεν θεωρούν αρκετές τις πληροφορίες που ήδη έχουν, είναι συνετό να μη βγάλουν απόφαση ή ότι είναι υπερβολικά αναστατωμένοι για κάτι τέτοιο. Ίσως επιλέξουν να αναβάλουν το ζήτημα ώσπου να έχουν γνώση και στάσεις τέτοιες που να επιτρέπουν μια ορθολογική απόφαση.

Κόμπιοι

Αυτή η δραστηριότητα λειτουργεί καλά ως παγοθραύστης και ενεργοποιητής. Περιλαμβάνει συνεργασία και λήψη αποφάσεων.

Πολυπλοκότητα: επίπεδο 1

Μέγεθος ομάδας: 10-20

Χρόνος: 10'

Οδηγίες

Πείτε σε όλους να σταθούν ώμο με ώμο σε ένα κύκλο με τα χέρια τους τεντωμένα μπροστά.

- Θα πρέπει τώρα να τεντωθούν και να πιαστούν έτσι ώστε καθένας και καθεμία να κρατάει τα χέρια δυο άλλων ατόμων. Κανείς/καμία δεν πρέπει να κρατά τα χέρια του αμέσως διπλανού/ής του/της. Το αποτέλεσμα μοιάζει με ένα μεγάλο κόμπιο από χέρια!
- Τώρα ζητήστε τους να ξεμπλεχτούν χωρίς να αφήνουν τα χέρια.
- Σημειώστε ότι θα πρέπει να σκαρφαλώσουν πάνω από τα χέρια τους και χρειάζεται λίγο υπομονή, αλλά το εκπληκτικό αποτέλεσμα θα είναι ένας ή δυο μεγάλοι κύκλοι.

Ανασκόπηση και αξιολόγηση

- Μπορείτε να ρωτήσετε την ομάδα πώς εργάστηκαν από κοινού για να ξεμπλέξουν τον κόμπιο.
- Ήταν μια δημοκρατική διαδικασία;
- Πόσοι τρόποι υπάρχουν για να βρεθεί μια λύση;
- Έκαναν όλοι προτάσεις ή ένα άτομο ηγήθηκε και διηύθυνε το ξέμπλεγμα;

Τα σημεία κάτω

Είναι ένα ενεργητικό παιχνίδι που εμπειρέχει συνεργασία και ομαδική λήψη αποφάσεων, και επίσης ένας καλός παγοθραύστης και ενεργοποιητής.

Πολυπλοκότητα: επίπεδο 1

Μέγεθος ομάδας: 6-25

Χρόνος: 15'

Οδηγίες

1. Εξηγήστε στην ομάδα ότι σε αυτό το παιχνίδι υπάρχουν εννέα «σημεία» του σώματος που μπορούν να αγγίζουν το πάτωμα: τα δυο πόδια, τα δυο χέρια, οι δυο αγκώνες, τα δυο γόνατα και το μέτωπο.
2. Ζητήστε τους να απλωθούν στη μέση του δωματίου. Φωνάξτε έναν αριθμό από το 1 ως το 9 και πείτε σε κάθε παίκτη ότι θα πρέπει να ακουμπήσει το πάτωμα με αυτόν τον αριθμό σημείων. Επαναλάβετε δυο φορές ακόμη.
3. Πείτε στα μέλη της ομάδας να βρουν έναν/μία συνεργάτη/ίδα και φωνάξτε έναν αριθμό από το 2 ως το 18. Κάθε ζευγάρι θα πρέπει να συνεργαστεί για να ακουμπήσει τον σωστό αριθμό σημείων στο πάτωμα. Επαναλάβετε άλλες δυο φορές.
4. Επαναλάβετε τους γύρους με ομάδες των 4, των 8 και έπειτα των 16, μέχρι που όλοι να δουλεύουν μαζί.

Συμβουλές για τους/τις διευκολυντές/τριες

Μπορείτε να επιτρέψετε την προφορική επικοινωνία ή μόνο τη χρήση νοημάτων.

- Όταν παίζουν 4 μαζί, ο αριθμός μπορεί να είναι και μόνο 2, όταν δυο άτομα στέκονται το καθένα στο ένα πόδι, κουβαλώντας τους άλλους δυο.
- Όταν παίζουν 4 άτομα, το πιο μικρό νούμερο μπορεί να είναι πρακτικά το 4 (το υψηλότερο είναι το 4 πολλαπλασιασμένο επί το 9 = 36).
- Σε κάθε γύρο το μεγαλύτερο νούμερο που μπορεί να ζητηθεί δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από τον αριθμό των συμμετεχόντων στην ομάδα επί 9!

Ζεύγη σε τετράδες

Αυτή η δραστηριότητα εμπειρεύει μια διαδικασία συζήτησης και διαπραγμάτευσης

Πολυπλοκότητα: επίπεδο 1

Μέγεθος ομάδας: 4 +

Χρόνος: 45'

Οδηγίες

1. Ζητήστε από την ομάδα να σχηματίσει ζευγάρια για να διεκπεραιώσει μια διαδικασία που χρειάζεται συζήτηση και λήψη απόφασης, λ.χ. την οργάνωση μιας ομαδικής εξόδου ή τον προσδιορισμό του τι είναι ανθρώπινα δικαιώματα ή τα 3 πιο σημαντικά ανθρώπινα δικαιώματα. Αφιερώστε 10 λεπτά σε αυτήν τη διαδικασία.
2. Έπειτα, ζητήστε από τα ζευγάρια να σχηματίσουν τετράδες και να επαναλάβουν τη διαδικασία.
3. Σημείωση: Αν χρησιμοποιείτε αυτή την άσκηση για να φτάσετε σε μια συλλογική απόφαση για ένα πρακτικό ζήτημα, όπως λ.χ. μια ομαδική εκδρομή, τότε θα πρέπει να συνεχίσετε την άσκηση σε γύρους των 8 και έπειτα των 16, ώσπου όλοι να βρεθούν στη μεγάλη ομάδα και να επιτευχθεί ένα επίπεδο συναίνεσης. Αν χρησιμοποιείτε αυτή τη μέθοδο για ένα ζήτημα, όπως ο ορισμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τότε σχηματίστε τη μεγάλη συνέλευση, μόνον αφού οι ομάδες των 4 έχουν ολοκληρώσει τη συζήτηση. Αυτό βοηθάει ώστε η άσκηση να μη γίνει επαναλαμβανόμενη και βαρετή.

Ανασκόπηση και αξιολόγηση

Προτεινόμενες ερωτήσεις προκειμένου να συζητηθεί η φύση της διαδικασίας για τη λήψη απόφασης είναι οι ακόλουθες:

- Η διαδικασία κρατάει πολύ χρόνο; Άξιζε, αν κρίνουμε από το αποτέλεσμα;
- Νιώθουν όλοι ότι η άποψή τους μετρήσε και ότι ήταν μέρος της διαδικασίας λήψης αποφάσεων (ακόμη κι αν το τελικό αποτέλεσμα δεν απηχεί την επιλογή τους);
- Υπήρξαν κάποιες μειωψηφικές ανάγκες που δεν ήταν δυνατό να ικανοποιηθούν (λ.χ. στην περίπτωση της ημερομηνίας της εκδρομής);

Δραστηριότητες για ανασκόπηση

Κατά τη διάρκεια ενός εκπαιδευτικού ή διδακτικού προγράμματος είναι πάντα σημαντικό να υπάρχουν περιοδικές ανασκοπήσεις. Οι παρακάτω δραστηριότητες μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε κάθε περίπτωση. Είναι διασκεδαστικοί τρόποι για να βοηθηθούν οι άνθρωποι να μάθουν από τις εμπειρίες τους. Περιλαμβάνουν ζωγραφική, γλυπτική και αφήγηση ιστοριών.

Παιχνίδι τέλους

*Ένας πολύ γρήγορος τρόπος ανατροφοδότησης.
Όσο πιο πολλοί οι γύροι, τόσο μεγαλύτερη η ανατροφοδότηση.*

Πολυπλοκότητα: επίπεδο 1

Μέγεθος ομάδας:
οποιοδήποτε μέγεθος

Χρόνος: 3' ή 4'
λεπτά ανά γύρο